

TISKOVÁ ZPRÁVA

Průzkum: Největší potíže mají školy v Praze se začleňováním dětí s poruchami chování. Chybí jim i podpora státu

Praha, dne 5. ledna 2021 - **Nejobtížněji se do kolektivů na veřejných mateřských, základních a středních školách v Praze začleňují děti a žáci s poruchami chování. V rámci předškolního vzdělávání má s nimi větší zkušenosti jen 14 procent mateřských škol. Naopak mnohem snadněji se všem stupňům škol daří integrovat děti a žáky s odlišným mateřským jazykem i ty, které mají specifické poruchy učení nebo zdravotní handicap. Většinu oslovených škol však trápí přebujelá administrativa spojená s inkluzí a nedostatečná podpora od státu. Ukázal to průzkum Pražského inovačního institutu a výzkumné organizace INESAN v rámci Školní inkluzivní koncepce kraje, který se uskutečnil mezi řediteli pražských veřejných škol.**

„Výzkum se uskutečnil proto, aby Praha získala potřebná data o stavu inkluze v pražském školství pro přípravu Školní inkluzivní koncepce kraje. Při přípravě dokumentu jsme se snažili porozumět současné vzdělávací praxi na školách, najít slabé stránky současného systému a stanovit taková opatření, která by měla přispět ke zkvalitnění vzdělávání,“ říká hlavní analytik Pražského inovačního institutu David Kohout.

Děti cizinců a s poruchami učení se integrují snadněji

Ředitelé veřejných škol se dívají poměrně pozitivně na snahu integrovat děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) do školních tříd. Z výzkumu vyplývá, že vedení škol na nejobecnější úrovni vnímá integraci dětí a žáků s SVP do třídních kolektivů jako velmi či alespoň spíše úspěšnou. Ředitelé napříč mateřskými, základními a středními školami se až v 90 procentech domnívají, že se daří děti a žáky **s odlišným mateřským jazykem a se specifickými poruchami učení** integrovat do kolektivu velmi dobře nebo spíše dobře. Zároveň zhruba 90 pct škol má s touto integrací zkušenosti.

Naopak méně škol - zejména mateřských - má zkušenosti s integrací **dětí a žáků se zdravotním handicapem** (přibližně polovina MŠ, na úrovni ZŠ a SŠ až tři čtvrtiny). Nicméně i zde prakticky všichni ředitelé hodnotí začlenění těchto dětí a žáků pozitivně. Nejmenší počet pražských škol pak má zkušenosti s prací s dětmi a žáky se socioekonomickým znevýhodněním, především na MŠ a SŠ. Je to kolem 10 procent škol, zatímco na ZŠ se tento podíl pohybuje až kolem 46 procenty. I zde drtivě převažují pozitivní zkušenosti se začleněním těchto dětí a žáků do kolektivů.

“Nejobtížněji se do školských kolektivů integrují děti a žáci s poruchami chování, přestože i zde poměrně velké množství ředitelů hodnotí integraci pozitivně. Na úrovni mateřských škol má zkušenosti s těmito dětmi jen něco málo přes 12 procent škol, z čehož dvě třetiny ředitelů vnímají integraci těchto dětí pozitivně, avšak jedna třetina negativně,“ upozornil analytik a spoluautor šetření z Pii Jan Hurych.

Výrazně více základních škol (68 pct) má zkušenosti s **žáky s poruchou chování**. Z těchto škol zhruba polovina (54 pct) ředitelů vnímá začleňování těchto žáků pozitivně, nicméně až 19 procent si myslí, že tato integrace končí spíše anebo velmi špatně. Až 26 procent k tomuto

zaujalo neutrální názor. Ze středních škol má zkušenost s integrací těchto žáků více než jedna čtvrtina škol a převládá ze dvou třetin pozitivní hodnocení výsledků.

Nedostatečná podpora státu pro inkluzi na školách

Ačkoli vedení škol vnímá podle šetření Pii inkluzi veskrze jako úspěšnou, školy obecně nejsou spokojené s podporou státu. A to kvůli **neúměrné administrativě, která je s inkluzí spojená** – až 80 procent škol by uvítalo její zjednodušení. Dodatečnou podporu by nejvíce ocenily mateřské školy. Až 72 procent jejich ředitelů by si přálo změny v oblastech dostupnosti, zajištění a vzdělávání asistentů pedagoga. Podobný počet ředitelů MŠ by si přál širší spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a 67 procent ředitelů MŠ vnímá jako potřebné další vzdělávání pedagogických pracovníků a širší spolupráci s rodiči. O něco lépe jsou na tom základní školy a nejlépe pak střední školy, které mají ve většině zájem jen o administrativní změny a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

„Celkově jsou výsledky šetření příznivé. Nicméně z dat lze vyčíst, že se trochu zapomnělo ve snaze o zlepšení formální vzdělanosti na podporu a finanční zajištění mateřských škol. To je vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám paradoxní, jelikož se jedná o senzitivní období ve vývoji jedince. Ředitelé se snaží dělat, co mohou, nicméně jsou limitováni ve svých možnostech,“ upozornil **analytik Hurych z Pii**.

Do výzkumu se zapojilo 244 ředitelů a ředitelek pražských veřejných mateřských, základních a středních škol, které poskytují běžné vzdělání. Konkrétně dotazník vyplnilo 118 ředitelů a ředitelek z mateřských škol, 79 ze základních škol a 47 ze středních škol. Výzkum se uskutečnil v červnu a červenci loňského roku. Data se sbírala online ve spolupráci s INESAN.

Školní inkluzivní koncepce obsahuje komplexní opatření a aktivity vztahující se k problematice inkluze v metropoli. Loni na konci listopadu projednala dokument Rada hl. m. Prahy. Je součástí Krajského akčního plánu vzdělávání v hlavním městě Praze II, který slouží jako nástroj pro rozvoj vzdělávání na území metropole a řešení oblasti povinné intervence „inkluze“.

„Cílem je pomocí relevantních dat kvalitně popsat současnou realitu inkluzivního vzdělávání na území Prahy, vyjmenovat její silné i slabé stránky a pomocí návrhů vymezit možnosti a výzvy, které se při snaze o kvalitní a bezpečný rozvoj inkluzivní podoby vzdělávání nabízí. Cílem této koncepce je také předcházet rozdělování, segregaci, která vede k nerovným šancím jak ve vzdělávání, tak v dalším profesním a životním uplatnění,“ uvedl **radní hl. m. Prahy pro oblast školství Vít Šimral**.

Pražský inovační institut (Pii) založilo formou zapsaného ústavu v lednu 2020 hlavní město Praha. Tato veřejně prospěšná organizace se zaměřuje na podporu rozvoje vzdělávání, města a životního prostředí. Vede ji odborník na rozvoj vzdělávání Bohumil Kartous. Pii realizuje mimo jiné projekt Prague Smart Accelerator.